

Asmenybės profesinio kryptingumo nustatymas pagal Dž. Hollandą

Jungėnų pagrindinė mokykla

Karjeros koordinatorė psichologė Nijolė Bendaravičiūtė

Profesijos pasirinkimo svarba

- Profesijos pasirinkimas yra vienas iš svarbiausių pasirinkimų, kuriuos žmonės atlieka per visą savo gyvenimą. Šiandien darbas žmogui, o ir visuomenei, reiškia ne tik finansinį šaltinį, bet ir gerokai daugiau. Darbas teikia galimybę žmogui ir jo šeimai užimti tam tikrą padėtį visuomenėje, būti pripažintam. Pagrįstas, racionalus profesijos pasirinkimas reiškia ne tik profesinio elgesio plėtrą, bet ir pagrįstą požiūrį į kitus savo gyvenimo aspektus.

Dž. Hollando teorijos ypatumai

- Asmenybės tipai yra nulemti prigimties ir aplinkos, o interesų inventarijai praktiškai yra asmenybės inventarijai. Kitaip sakant, profesinius interesus daugiausia nulemia asmenybės tipas. J. Hollandas pabrėžė, kad skirtingi RIASEC tipai turi skirtingas įsitikinimų (*belief*) sistemas. Taigi kiekvienas asmenybės tipas pasižymi unikalėmis nuostatomis apie savastį ir veiksmų rezultatus.

Dž. Hollando teorijos ypatumai

- Dž. Hollando teorija atstovauja ne tik asmenybės–aplinkos atitikimo koncepcijai, bet ir bruožų ir faktorių paradigmos profesinio pasirinkimo teorinėms prielaidoms. J. Hollando profesinio pasirinkimo teorija grindžiama keliais teiginiais.

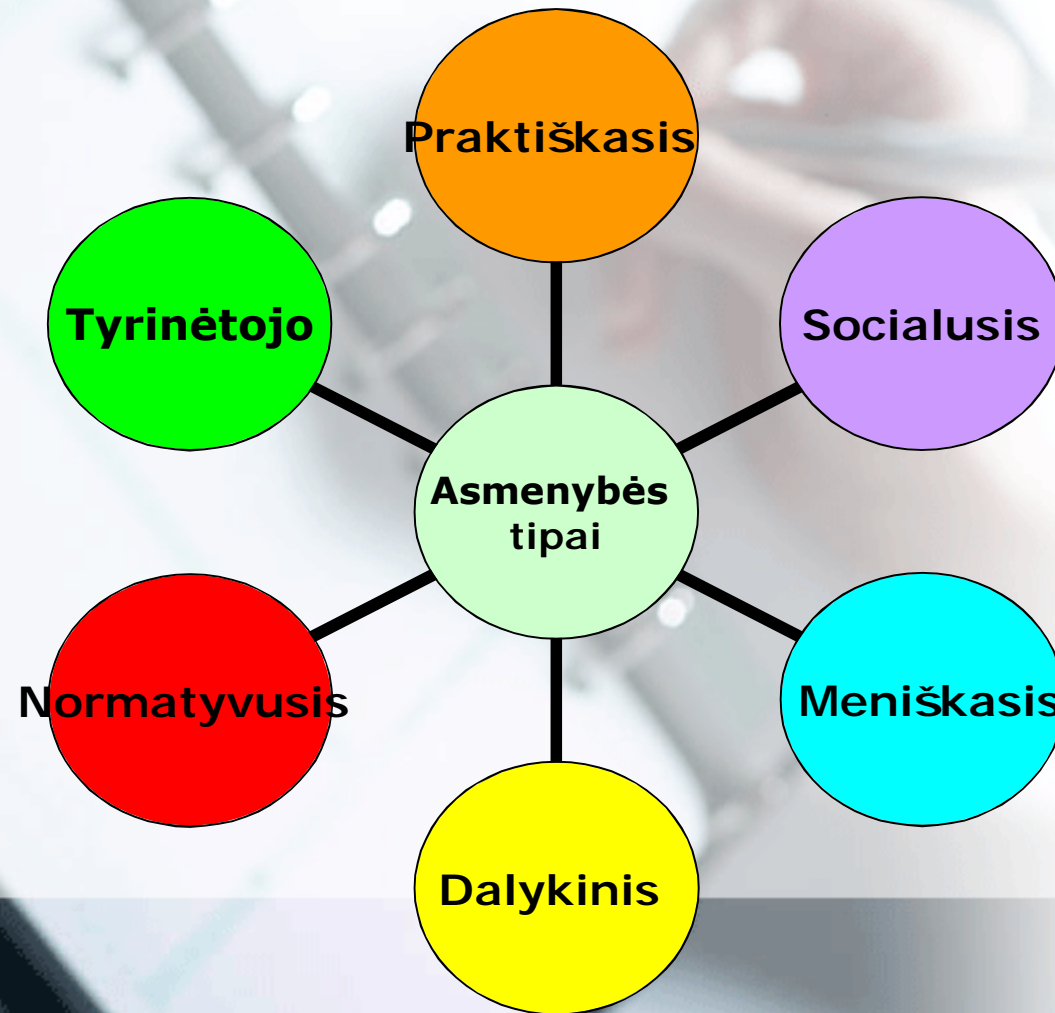
Dž. Hollando teorijos ypatumai

- Daugumą žmonių galima priskirti šešioms asmenybės tipams: realistiniam, tyrėjo, artistiniam, socialiniam, iniciatyviniam arba versliniam, konvenciniam (RIASEC tipų modelis);
- Aplinką taip pat galima suskirstyti į šešias rūšis;

Dž. Hollando teorijos ypatumai

- Žmonės ieško tokios aplinkos, kurioje galėtų pritaikyti savo įgūdžius ir gebėjimus, reikšti savo nuostatas ir vertybes;
- Individų elgesys yra determinuotas asmenybės tipų ir aplinkos rūšių interakcijos.

Asmenybės tipai (pagal Dž Hollandą)

Realistiškasis (praktiškasis) tipas R-P

- Šio tipo žmonės teikia pirmenybę darbui su konkrečiais daiktais, renkasi užsiėmimus, reikalaujančius motorinių įgūdžių, techninių gebėjimų, miklumo, atkaklumo, moka skaityti brėžinius. Jie labiau mėgsta dirbti ne su žmonėmis, bet su daiktais, ne uždaroje patalpose, bet įvairiose aikštelėse. Intelektu struktūroje vyrauja neverbaliniai gebėjimai.

Realistiškasis (praktiškasis) tipas R-P

- R-P tipo atstovai pasižymi ne maža emocine priklausomybe, konformizmu, drausmingumu, atvirumu, nuoširdumu, kuklumu, sąžiningumu. Jie gana praktiški, natūralūs, atkaklūs, taupūs, orientuoti į dabartį. Paprastai renkasi dalykiškas, su konkrečia veikla susijusias profesijas – inžinieriaus mechaniko, statybos inžinieriaus, gamybos planuotojo, muitininko, vairuotojo, agronomo. Turi gerų galimybių pasiekti gerų rezultatų fizikos, kibernetikos, ekonomikos, chemijos, sporto srityse.

Tyrinėtojo (intelektualusis) tipas T-I

- Šio tipo žmonėms būdingas analitinis mąstymas, sprendimų ir vertinimų originalumas ir savarankiškumas. Jie pasižymi mokslininko, matematiko gebėjimais. Intelektu struktūra harmoninga – išugdyti tiek verbaliniai, tiek neverbaliniai gebėjimai. Mėgsta dirbti savarankiškai. Jiems patinka analizuoti, tyrinėti, spręsti problemas. Intravertiški, bendraudami dažniausiai būna informacijos pernešėjai, todėl darbe susiduria su bendravimo sunkumais.

Tyrinėtojo (intelektualusis) tipas T-I

- Šio tipo atstovams geriau sekasi dirbti ne su žmonėmis, bet su idėjomis. Jie yra intelektualūs, smalsūs, racionalūs, atsargūs, nepriklausomi, taupūs, sąžiningi, tvarkingi, netgi pedantiški. Dažniausiai renkasi profesijas, susijusias su moksliniais tyrimais – matematiko, antropologo, biochemiko, geologo, geografo, ekonomisto, vadybos analitiko. Gali pasireikšti ir meninėje kūryboje, tapti gerais režisieriais, dailininkais.

Socialusis (komunikabilusis) tipas S-K

- Šio tipo žmonės pasižymi socialiniais gebėjimais: mėgsta bendrauti, siekia būti lyderiai, jiems būdingas plačių socialinių kontaktų poreikis. Šiuos žmones domina žmonių santykiai. Jie mėgsta spręsti kitų problemas, patarti ir jiems padėti. Šio tipo žmonėms geriau sekasi dirbti ne su daiktais, bet su žmonėmis.

Socialusis (komunikabilusis) tipas S-K

- Jie yra atsakingi, draugiški, supratingi, kilniaširdžiai, užjaučiantys, kantrūs, žmogiškai šilti, geri, tolerantiški, mėgsta veikti kartu, bendrauti ir bendradarbiauti. Gerai prisitaiko prie aplinkybių, yra emocionalūs ir jautrūs. Intelekte struktūroje vyrauja verbaliniai gebėjimai. Labiausiai tinkamos profesijos – mokytojo, gydytojo, psichologo, socialinio darbuotojo, personalo vadybininko.

Konvencionalusis (normatyvusis) tipas K-N

- Šio tipo žmonės teikia pirmenybę struktūrinei veiklai, darbui pagal instrukcijas. Jie turi gabumų matematikai, tinka kanceliariniam darbui, mėgsta dirbti uždaroje patalpose, jiems sekasi tvarkyti konkrečią, pvz., skaitmeninę informaciją. Intelektu struktūroje vyrauja neverbaliniai gebėjimai. Šio tipo atstovams labiau patinka dirbti ne su žmonėmis, bet su dokumentais, todėl jie būna prasti organizatoriai ir vadovai.

Konvencionalusis (normatyvusis) tipas K-N

- Dažniausiai yra konformistiški, konservatyvūs, problemas sprendžia, elgiasi, bendrauja stereotipiškai, laikosi tradicijų. Jie gana praktiški, protingi, tvarkingi, kvalifikuoti, paklusnūs, drausmingi, geri pavaldiniai, atkaklūs, taupūs. Tinkamiausios profesijos – buhalterio, apskaitininko, finansininko, kontrolieriaus, planuotojo, kanceliarijos tarnautojo arba vadovo, raštvedžio, ekonomisto, prekių žinovo.

Iniciatyvusis (veiklusis) tipas I-V

- Šio tipo žmonės renkasi tikslus ir uždavinius, reikalaujančius energijos, iniciatyvos ir entuziazmo. Jiems būdingas pripažinimo poreikis, iniciatyvumas, netgi tam tikras agresyvumas. Iniciatyviojo (veikliojo) tipo atstovai siekia lyderio pozicijų, renkasi užduotis, susijusias su vadovavimu, palaikančias aukštą asmens statusą. Intelektu struktūroje vyrauja verbaliniai gebėjimai.

Iniciatyvusis (veiklusis) tipas I-V

- Jie turi galimybių tapti gerais oratoriais, domisi politika, ekonomika, mėgsta būti įtakingi. Šio tipo atstovams geriau sekasi dirbti ne su daiktais, bet su žmonėmis ir idėjomis. Jiems nepatinka sėdėjimas, kruopštus, rutininis darbas, kurį atliekant reikia gerų motorinių įgūdžių, ilgą laiką sutelkti sukoncentruoti) dėmesį į vieną objektą. Šio tipo žmonių gebėjimai dažniausiai atsiskleidžia prekyboje, versle, vadyboje, juridinėje praktikoje, diplomatijoje, žurnalistikoje. Tinka reporterio, advokato, draudimo tarpininko, agento, įmonės ar organizacijos vadovo profesijos.

Meniškasis (artistiškasis) tipas M-A

- Šio tipo atstovams būdingas emociškai sudėtingas požiūris į gyvenimą. Bendraudami su kitais žmonėmis, jie paprastai pasikliauja savo intuicija ir vaizduote. Šio tipo individų intelekto struktūroje vyrauja verbaliniai gebėjimai. Jie pasižymi kūrybingumu, lakia vaizduote, puikia nuovoka, išlavinta motorika. Jiems labiau patinka dirbti ne su žmonėmis, bet su idėjomis.

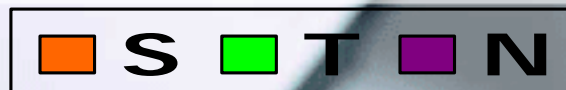
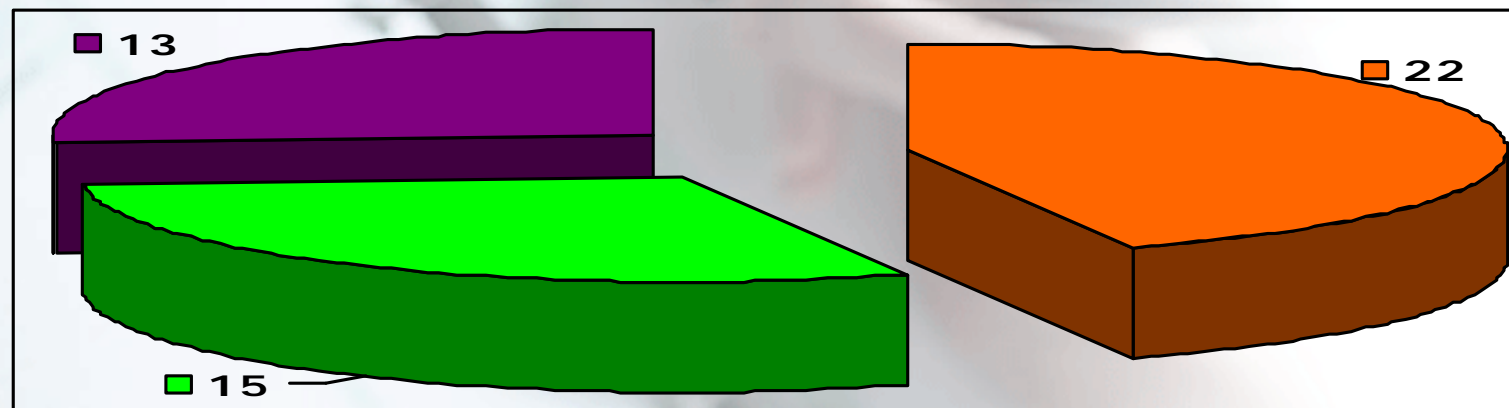
Meniškasis (artistiškasis) tipas M-A

- Meniškojo tipo žmonės gana savarankiškai priima sprendimus, originaliai mąsto, paprastai negyvena pagal taisykles ir tradicijas. Turi artistinių gabumų, mėgsta kūrybinį darbą (muziką, dailę, literatūrą, humanitarinius mokslus). Jiems labiausiai tinka šios veiklos sritys: istorija, filosofija, menas. Dažnai renkasi kūrybines profesijas: rašytojo, architekto, literato, redaktoriaus, kompozitoriaus, dailininko, režisieriaus arba savo gabumus atskleidžia humanitarinių mokslų srityje.

A close-up, slightly blurred photograph of a person's hand holding a pen and writing on a document. The document appears to be a form or a checklist with some faint lines and text. The word "PAVYZDYS" is superimposed in the center of the image in a bold, black, sans-serif font. The background is a soft, out-of-focus light blue and white.

PAVYZDYS

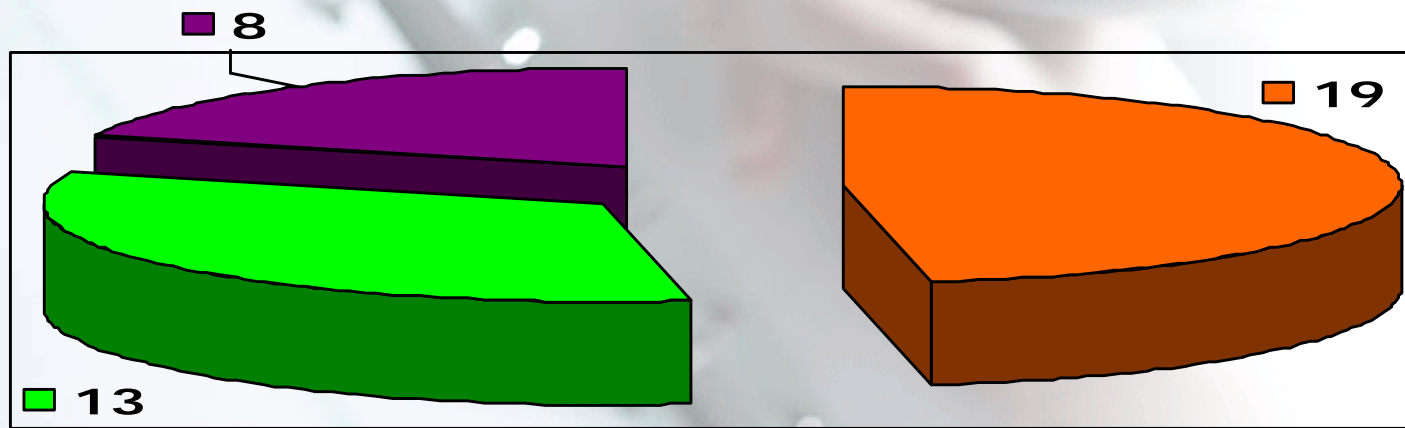
Dominuojantys asmenybės tipai

Labiausiai tinkamos profesijos

- Socialinis darbuotojas;
- Socialinio darbuotojo padėjėjas;
- Slaugytojas;
- Personalo vadybininkas;
- Konsultacinės firmos darbuotojas;
- Užklasinės veiklos organizatorius ugdymo įstaigose.
- Archyvo darbuotojas;
- Rinkodaros darbuotojas;
- Buhalteris;
- Prekybos darbuotojas;
- Apskaitininkas;
- Kanceliarijos tarnautojas.
- Operatorius.

Dominuojantys asmenybės tipai

Labiausia tinkamos profesijos

- Prekybininkas;
- Verslo vadybininkas;
- Draudimo tarpininkas;
- Draudimo agentas;
- Tiekėjas;
- Ūkvedys;
- Karo tarnybos specialistas.
- Socialinis darbuotojas;
- Vairuotojas;
- Žemės ūkio specialistas;
- Muitinės darbuotojas;
- Mechanikas;
- Statybininkas;
- Stalius;
- Laikrodininkas.

Děkoju už děmesj!